

**Adalékok a geográfia
jelen helyzetének megítéléséhez
a Kárpát–Pannon-térség országaiiban**

Kocsis Károly

**MTA CSFK Földrajztudományi Intézet, Budapest
Miskolci Egyetem, Földrajz–Geoinformatika Intézet, Miskolc**

***„VII. Magyar Földrajzi Konferencia”
Miskolc–Lillafüred, 2014. szeptember 2–4.***

1821	Franciaország	Société de Géographie
1828	Németország	Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin
1830	Egyesült Királys.	Royal Geographic Society
1845	Oroszország	Русское географическое общество
1851	USA	American Geographic Society
1856	Ausztria	Österreichische Geographische Gesellschaft
1867	Olaszország	Società Geografica Italiana
1872	Magyarország	Magyar Földrajzi Társaság
1875	Románia	Societatea de Geografie din România
1888	USA	National Geographic Society
1894	Csehország	Česká geografická společnost
1897	Horvátország	Hrvatsko geografsko društvo
1910	Szerbia	Српско географско друштво
1918	Lengyelország	Polskie Towarzystwo Geograficzne
1918	Bulgária	Българското географско дружество
1922	Szlovénia	Zveza geografov Slovenije
1946	Szlovákia	Slovenská geografická spoločnosť
1947	Bosznia-Herceg.	Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine
1958	Ukrajna	Українське географічне товариство

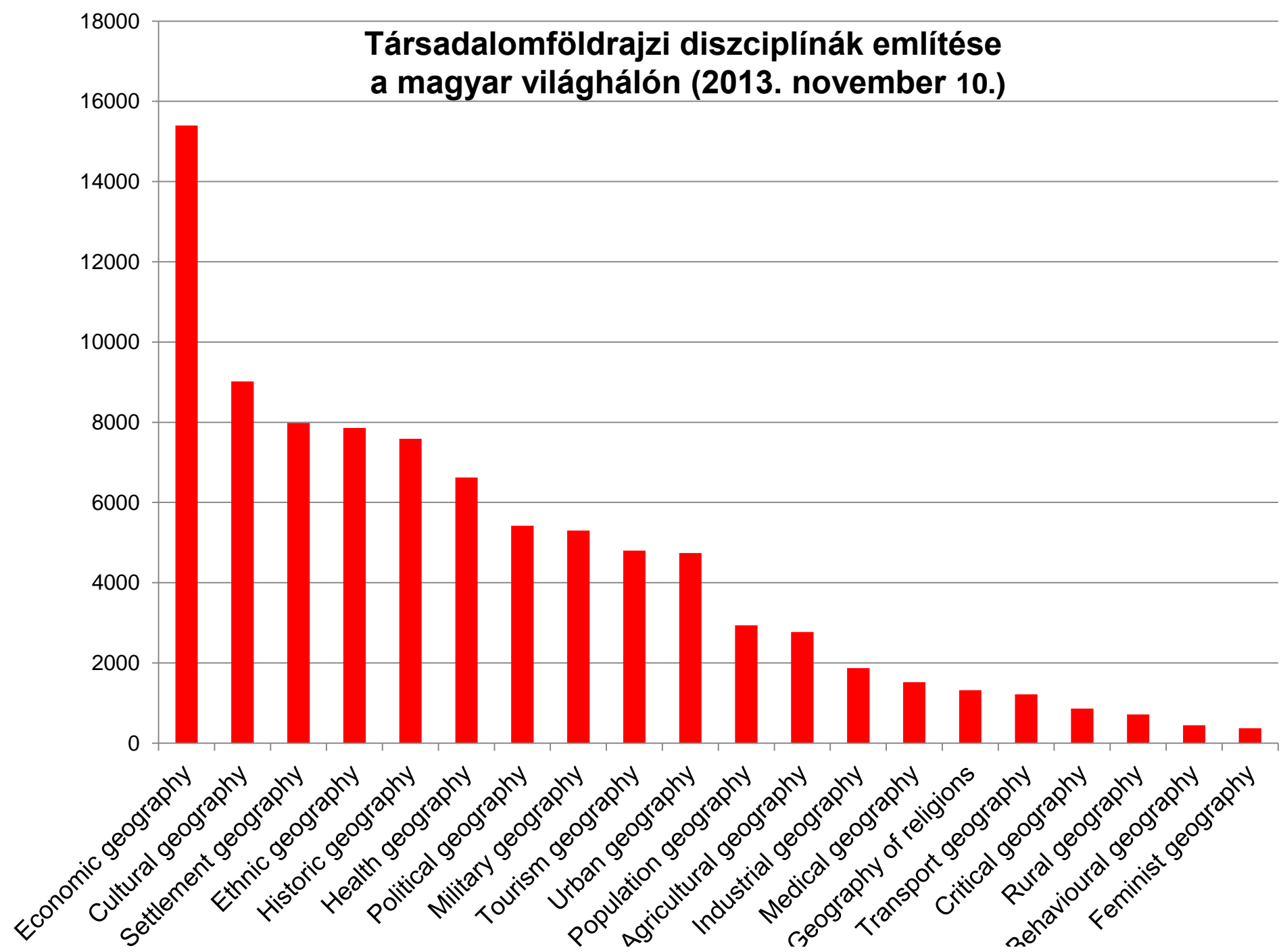
A modern **GEOGRÁFIA**, *a tér tudománya* lényegéből eredően mint **egységes** és **oszthatatlan** tudomány **hidat** képez a társadalom- és természet tudományok között, a térbeliség alapján **szintetizálja** a társadalom- és természettudományok eredményeit. Alapvetően három fő részre tagolódik: **természet-**, **társadalom-** és **regionális földrajz**. Közülük a legidősebb testvér a *természet-földrajz*, mely a földtudományok része.

Az elmúlt fél évszázadban a földrajz alkotóelemei közötti **kohézió csökkenése** (a természet- és társadalomföldrajz egymástól való elidegenedése, eltávolodása) is hozzájárult egy diszciplináris felaprózódáshoz, tipikus komplex, földrajzi témák elhanyagolásához. Mindez és a földrajz lényegének halványulása (mint „**gyengesség**”) a **szomszédok** (többnyire a **földtudományok**) és az **újszülött multidiszciplináris tudományok** invázióját eredményezte: a társadalomtudományok (többnyire a közgazdaságtan) részéről az ún. „**regionális tudomány**” és a természettudományok (többnyire az ökológia) részéről az ún. „**környezettudomány**”.

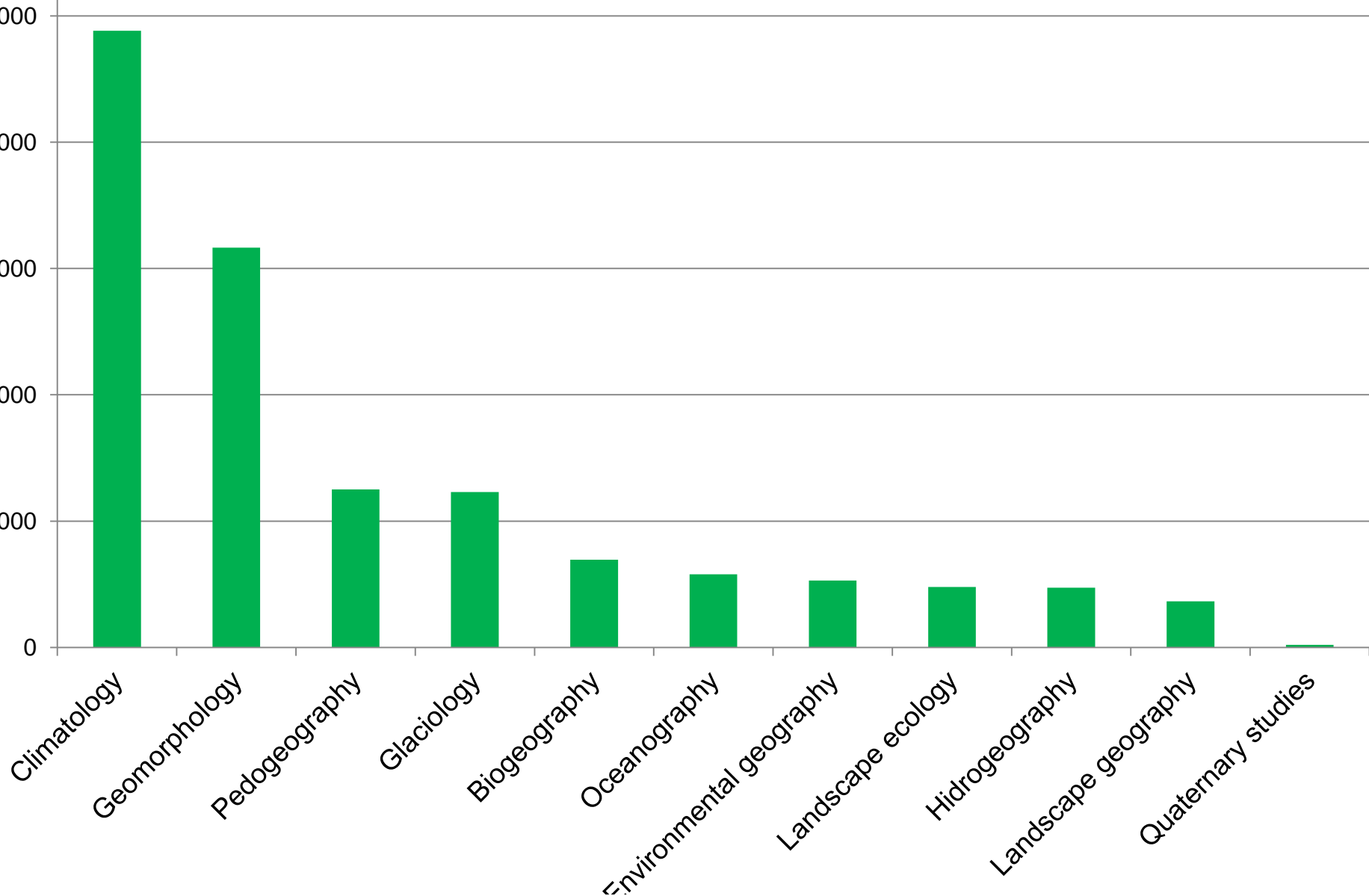
Földtudományokkal kapcsolatos foglalkozások említése a magyar világhálón (2013. november 10.)

Társadalomföldrajzi diszciplínák említése a magyar világhálón (2013. november 10.)

Természetföldrajzi diszciplínák említése a magyar világhálón (2013. november 10.)

**A VILÁGHÁLÓS MEGJELENÉS
MINT AZ ISMERTSÉG TÜKRE**
A tudományok küzdelme a térért

GEOGRÁFIA

KÖRNYEZETTUDOMÁNY

REGIONÁLIS TUDOMÁNY

**A „földrajz”, „környezettudomány” és „regionális tudomány”
szavak megjelenése a magyar, francia és angol nyelvű világhálón,
2013. november 9-én (és 2010. november 2-án)**

	magyarul	franciául	angolul
Földrajz	873,300	16,800,000	103,000,000
Géographie	(345,000)	(3,540,000)	(47,100,000)
Geography			
Környezettudomány	29,700	125,000	12,200,000
Science environnement	(..)	(..)	(13,200,000)
Environmental science			
Regionális tudomány	8,290	20,300	1,050,000
Science régionale	(3,070)	(22,900)	(1,790,000)
Regional science			

Forrás: www.google.com speciális, szókapcsolat keresés.

Globalizáció, internacionalizáció – lokalizáció, nacionalizáció – „glokalizáció”

A geográfia „nemzeti tudomány” marad (a nemzet-, hon- és szomszédságismeret terén a történet-, irodalom és néprajz-tudománnyal együtt) ***addig amíg nemzetek léteznek.***

Napjaink **globalizációja** *nem csupán a **nemzeti elkülönülés eltűnése*** irányában hat, hanem hirtelen, olykor meghökkentő mértékben (*önvédelmi reflexként*), a (beolvadástól megrettent, többnyire kis-) **nemzetek**, etnikai csoportok **identitásának** növekedését is kiváltja. Ennek eredményeként, számos esetben, az újszülött, kis nemzetek országaiban a **történelem és földrajz** szerepe a közoktatásban megnőtt.

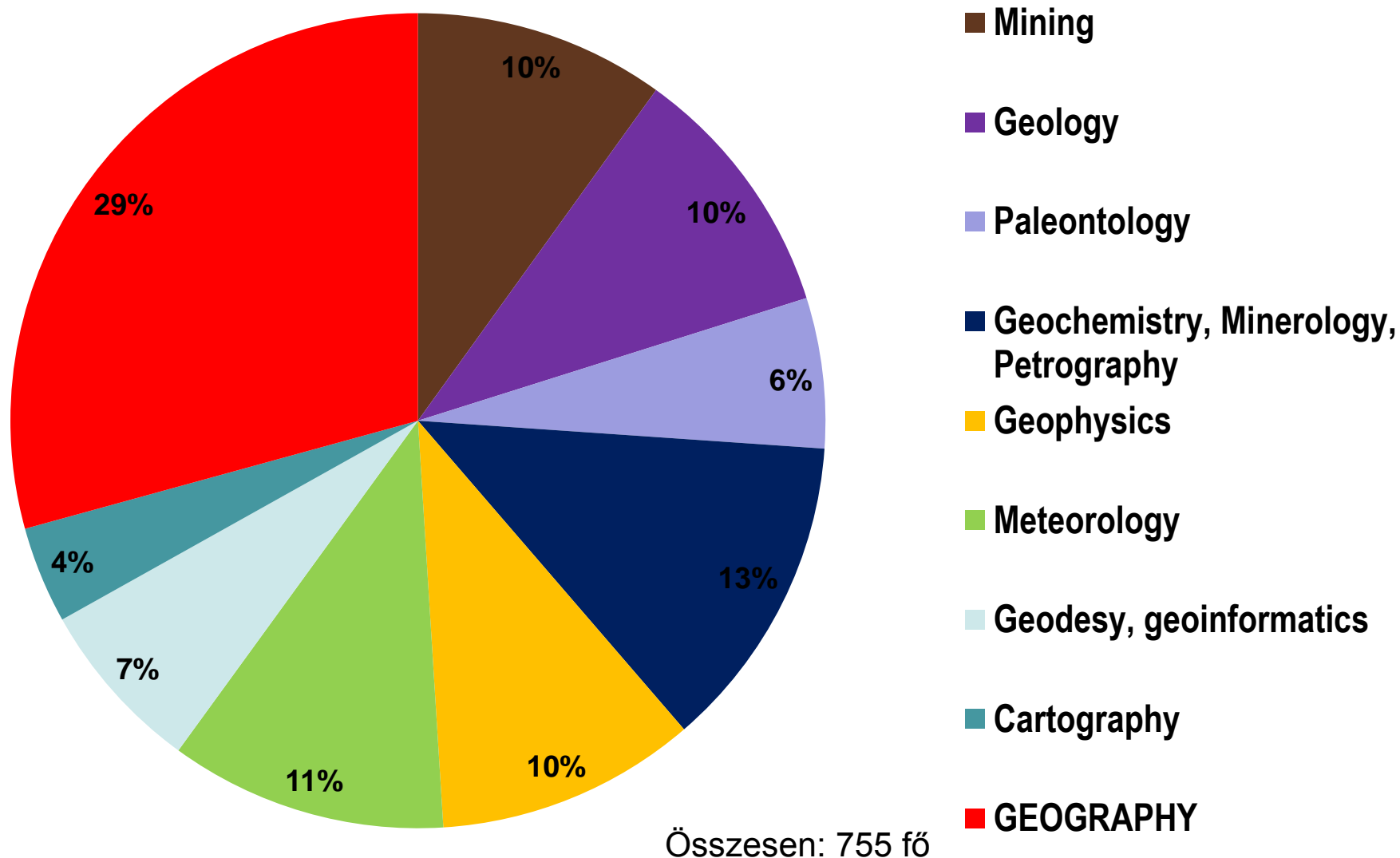
A FÖLDRAJZ KÉPVISELETE A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIÁN

Az MTA köztestületi tagjainak megoszlása

X. Osztály: Földtudományok

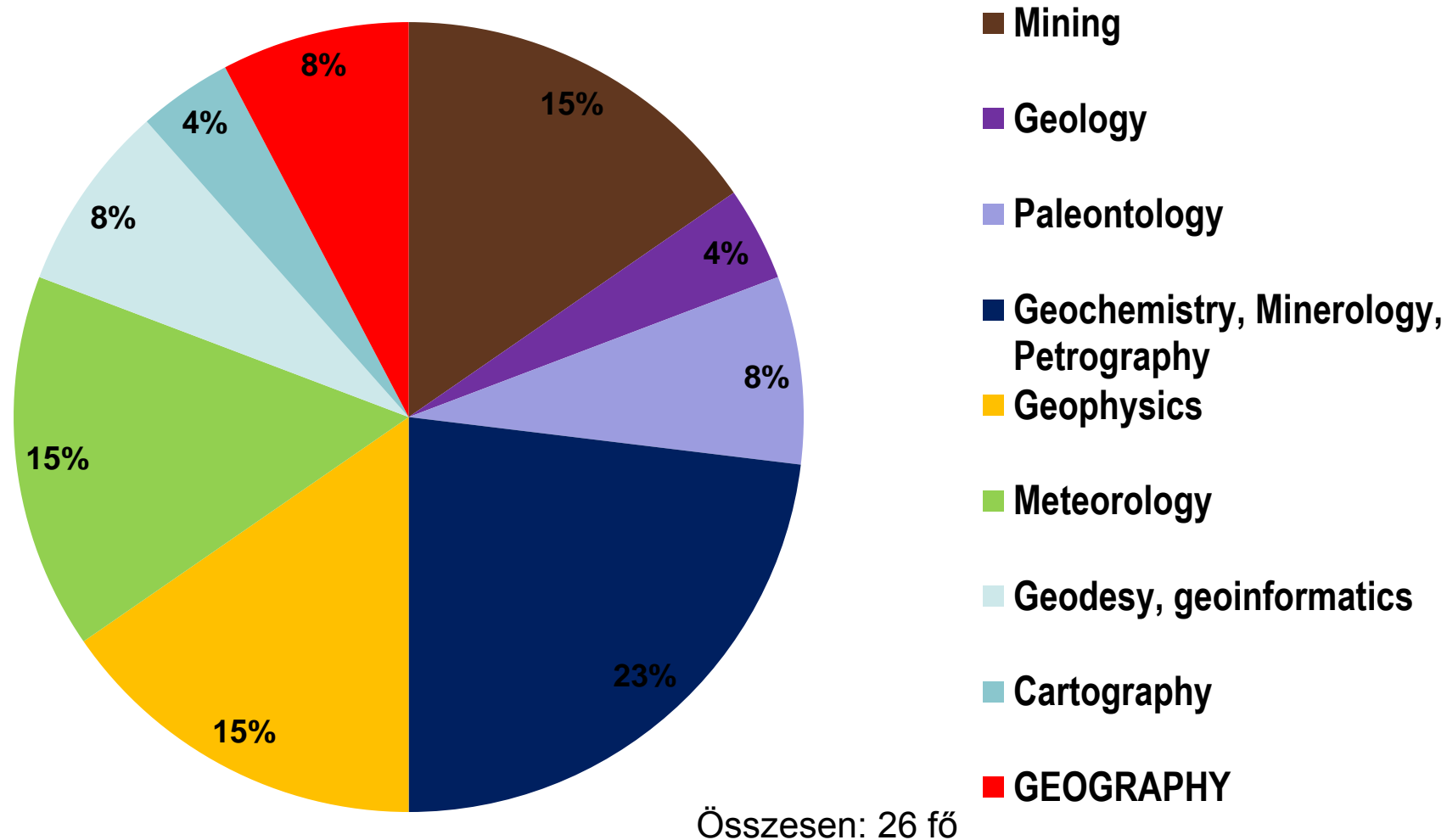
2013. november 17.

Az MTA rendes és levelező tagjainak megoszlása

X. Osztály: Földtudományok

2013. november 17.

Hunfalvy János
(1820-1888)

Lóczy Lajos
(1849-1926)

Teleki Pál
(1874-1941)

Cholnoky Jenő
(1870-1960)

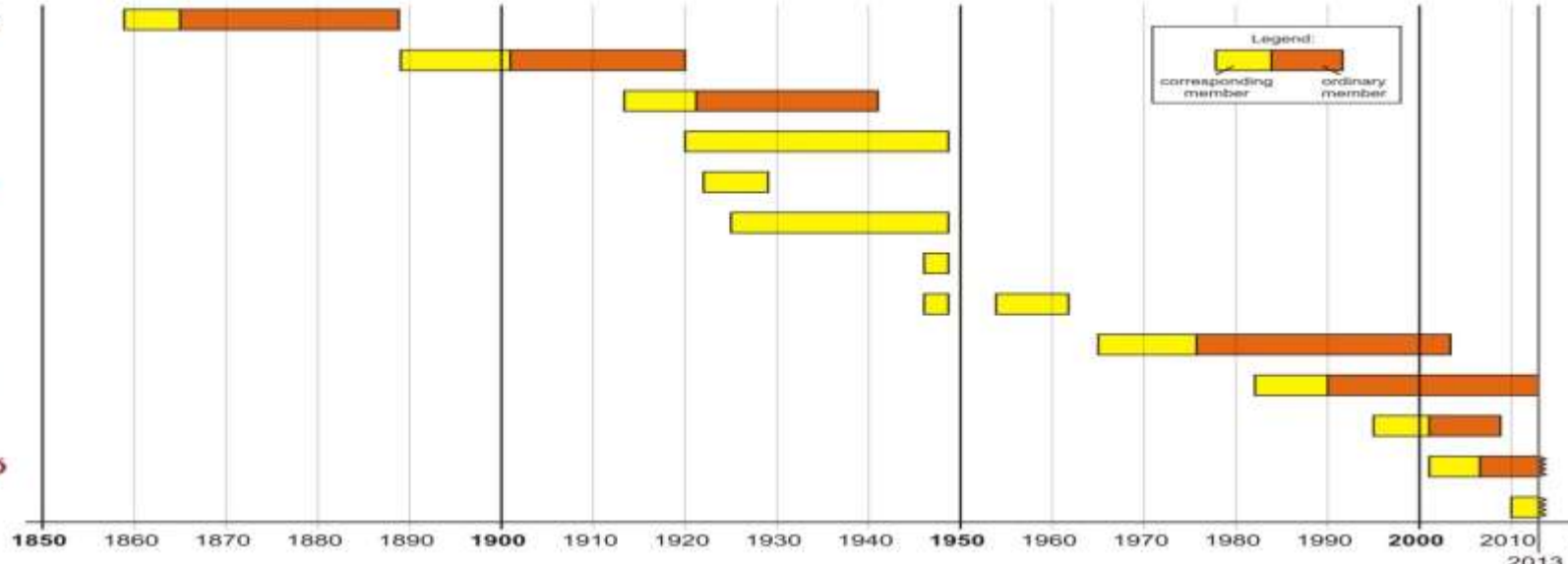
Prinz Gyula
(1882-1973)

Mendöl Tibor
(1905-1960)

GEOGRAPHER MEMBERS OF THE HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

- HUNFALVY JÁNOS**
- LÓCZY LAJOS**
- TELEKI PÁL**
- CHOLNOKY JENŐ**
- GYÖRFFY ISTVÁN**
- PRINZ GYULA**
- MENDÖL TIBOR**
- BULLA BÉLA**
- PÉCSI MÁRTON**
- ENYEDI GYÖRGY**
- MAROSI SÁNDOR**
- MÉSZÁROS REZSŐ**
- KOCSIS KÁROLY**

Bulla Béla
(1906-1962)
FKI igazgató (1954-1962)

Pécsi Márton
(1924-2003)
FKI igazgató (1963-1990)

Enyedi György
(1930-2012)

Marosi Sándor
(1929-2009)

Mészáros Rezső
(1942-)

Kocsis Károly
(1960-)

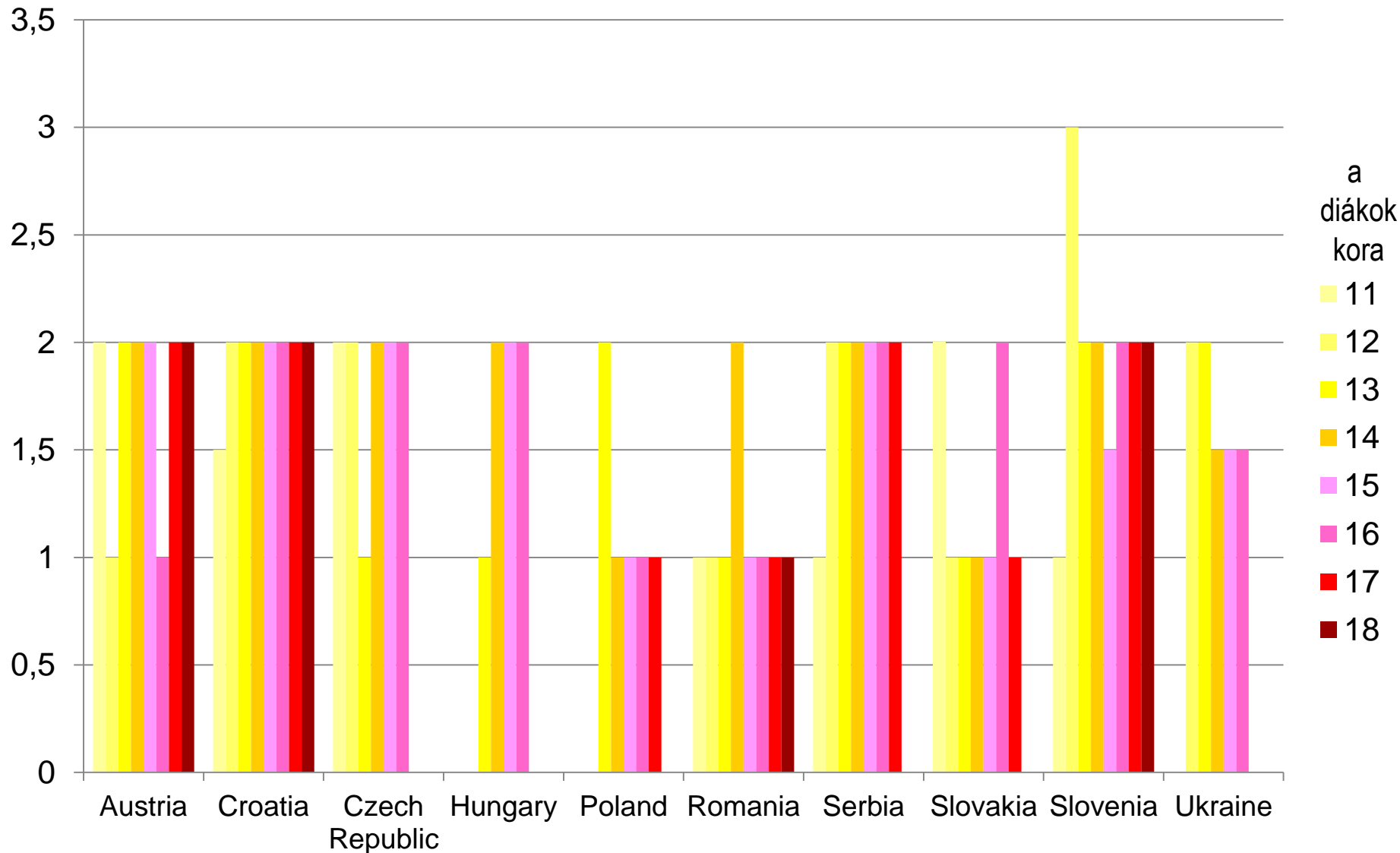
A photograph of a male teacher with glasses and a brown patterned sweater leaning over a young boy. They are both looking at a globe of the Earth. The boy is wearing a red and blue patterned cardigan over a white turtleneck. The globe is positioned in the lower center of the frame, showing the Americas. The background is a dark blue wall with a white horizontal line.

FÖLDRAJZ A KÖZOKTATÁSBAN

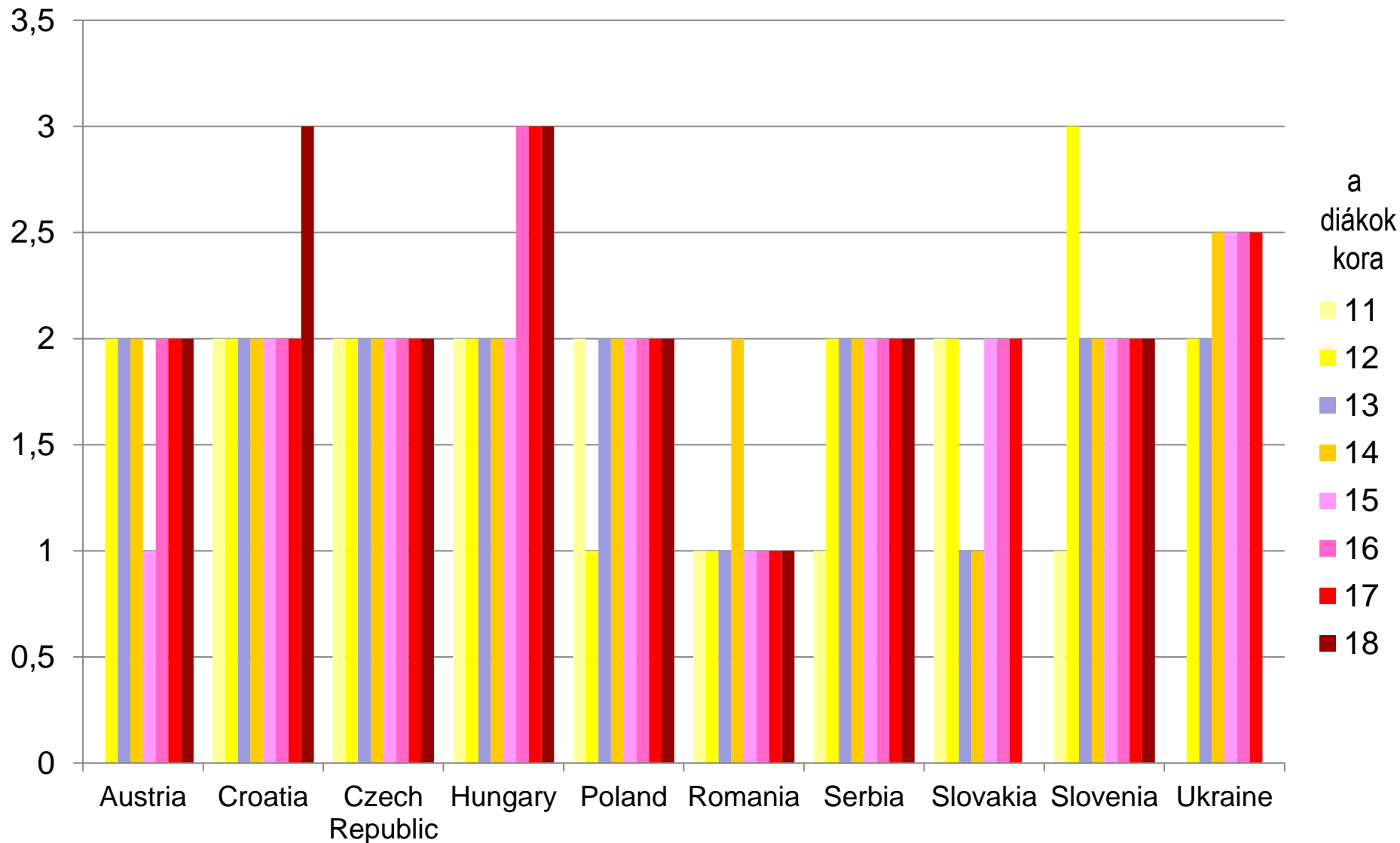
A földrajz heti átlagos óraszámja Kelet-Közép-Európa országaiban (2013/2014-es tanév)

	általános / alap iskola				g i m n á z i u m			
	11	12	13	14	15	16	17	18
Ausztria	2	1	2	2	2	1	2	2
Csehország	2	2	1	2	2	2		
Horvátország	1,5	2	2	2	2	2	2	2
Lengyelország	term.	term.	2	1	1	1	1	
Magyarország	term.	term.	1	2	2	2		
Románia	1	1	1	2	1	1	1	1
Szerbia	1	2	2	2	2	2	2	
Szlovákia	2	1	1	1	1	2	1	
Szlovénia	1	3	2	2	1,5	2	2	2
Ukrajna	term.	2	2	1,5	1,5	1,5		

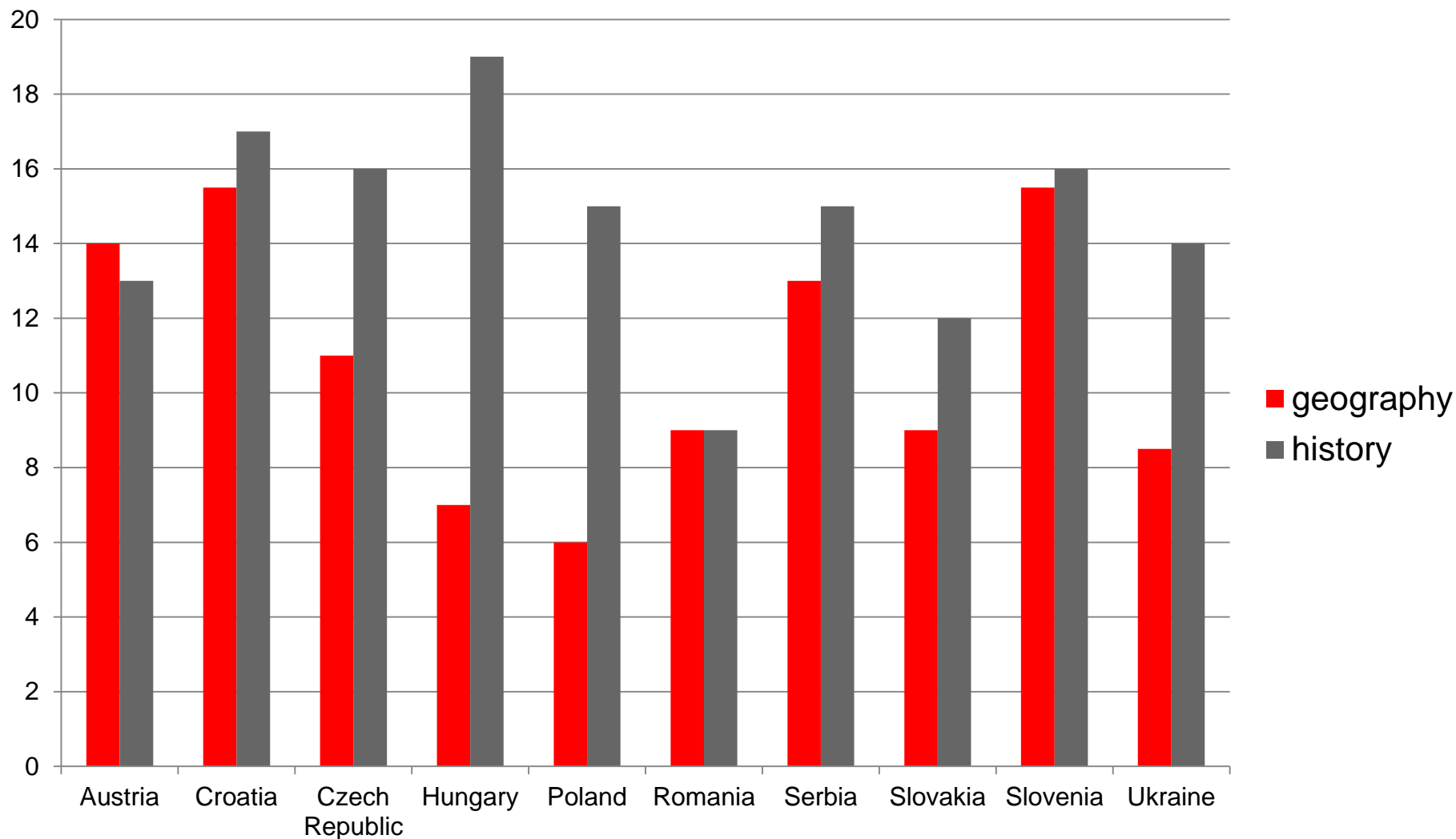
A földrajz heti átlagos óraszámja Kelet-Közép-Európa országaiban (2013/2014-es tanév)

A történelem heti átlagos óraszámja Kelet-Közép-Európa országaiban (2013/2014-es tanév)

A földrajz és történelem heti átlagos óraszámja Kelet-Közép-Európa országaiban (összes óra, 2013/2014-es tanév)

Budapest, XI. Budaörsi út 45. / 1999 óta

2011-ig

Budapest, VI. Andrásy út 62. 1999-ig

***Csillagászati és Földtudományi
Kutatóközpont
Földrajztudományi Intézet***

2012 óta

Az FTI szervezeti gyökerei

1926: Államtudományi Intézet (1926-1941)

1941: Gróf Teleki Pál Tudományos Intézet (1941-1948)

- + Államtudományi Intézet
- + Erdélyi Tudományos Intézet
- + Történettudományi Intézet

1949: Közép-Európai Tudományos Intézet (1949 február-1949 szeptember)

1949/4231.sz. MT rendelet:

KETI feldarabolása:

- Állam- és Jogtudományi Intézet
- Nyelvtudományi Intézet
- Történettudományi Intézet

Földrajzi Könyv- és Térképtár (1949-1951)

1951-től az FKT az **MTA** intézetévé válik

1952: Földrajztudományi Kutatócsoport (FKCS)

1967: Földrajztudományi Kutatóintézet (FKI)

**2012: Földrajztudományi Intézet, Csillagászati és Földtudományi
Kutatóközpont (FTI)**

Az MTA FKI és európai rokonai

1918 Moszkva /Orosz FKI/

(1926) (Budapest)

(1943) (Pozsony)

(1944) (Bukarest)

1946 Ljubljana /Szlovén FKI/

1947 Belgrád /Szerb, Jugoszláv FKI/

1950 Szófia /Bolgár FKI/

1951 Budapest /Magyar FKI/

1952 Bukarest /Román FKI/

1953 Varsó /Lengyel FKI/

Brno /Csehszlovák FKI/

Pozsony /Szlovák FKI/

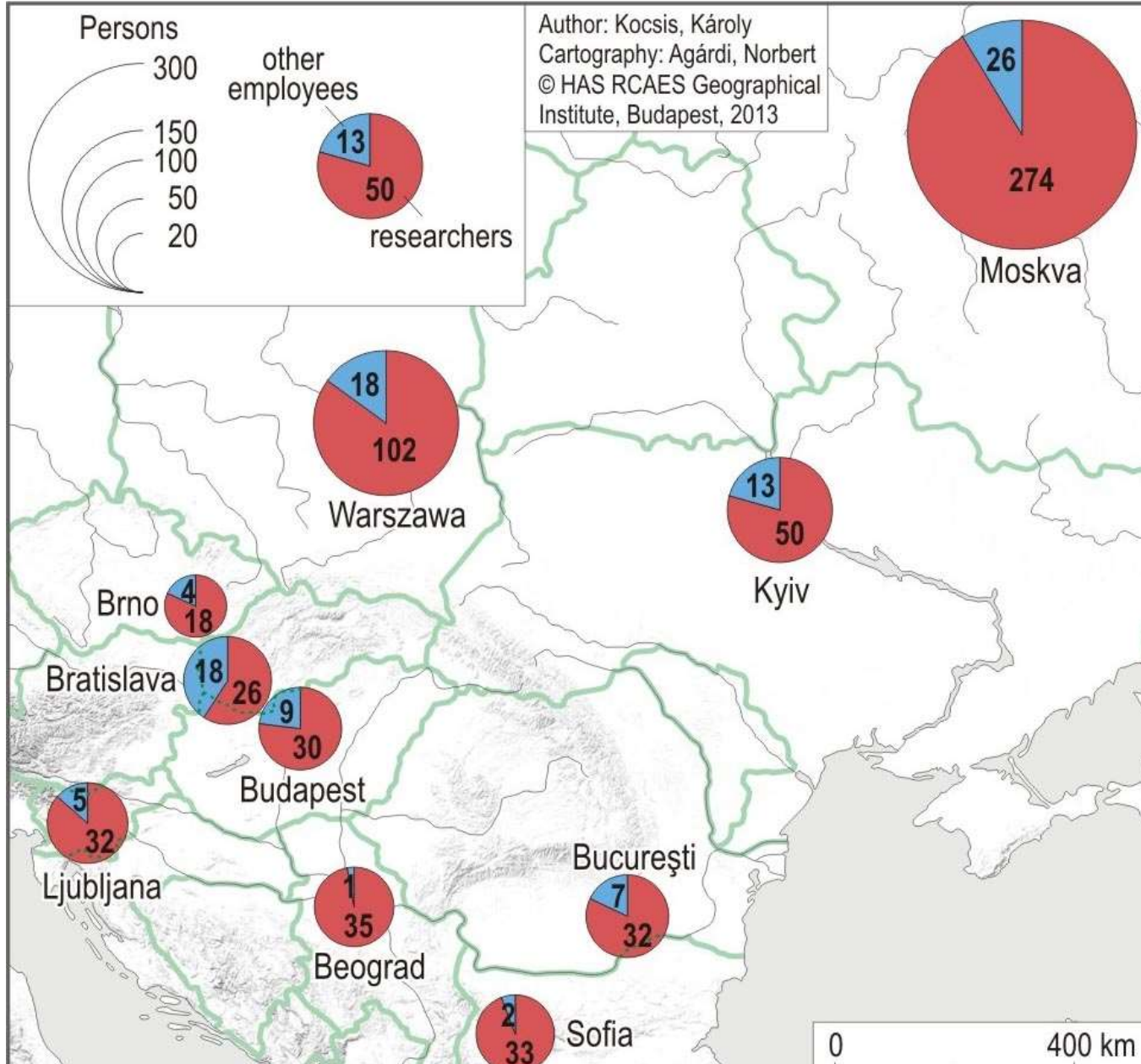
(1964) (Kijev)

1969 Lipcse /NDK FKI/ - 1991-ig

1988 Bécs /Osztrák VRKI/

1991 Kijev /Ukrán FKI/

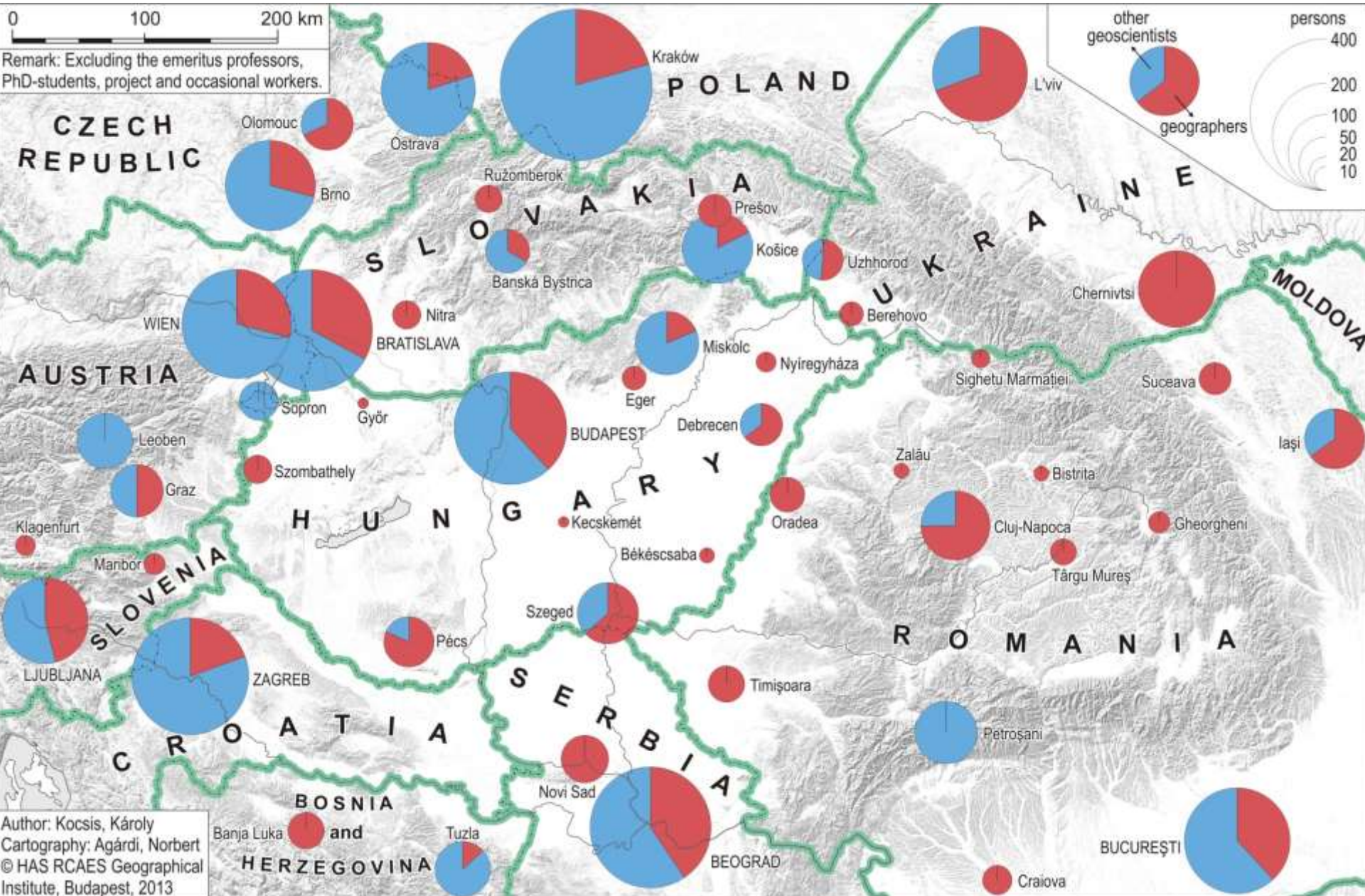
GEOGRAPHICAL RESEARCH INSTITUTES OF THE ACADEMIES IN EUROPE (2013)

Földrajzi tanszékek, intézetek alapítása a Kárpát-medencében és környékén

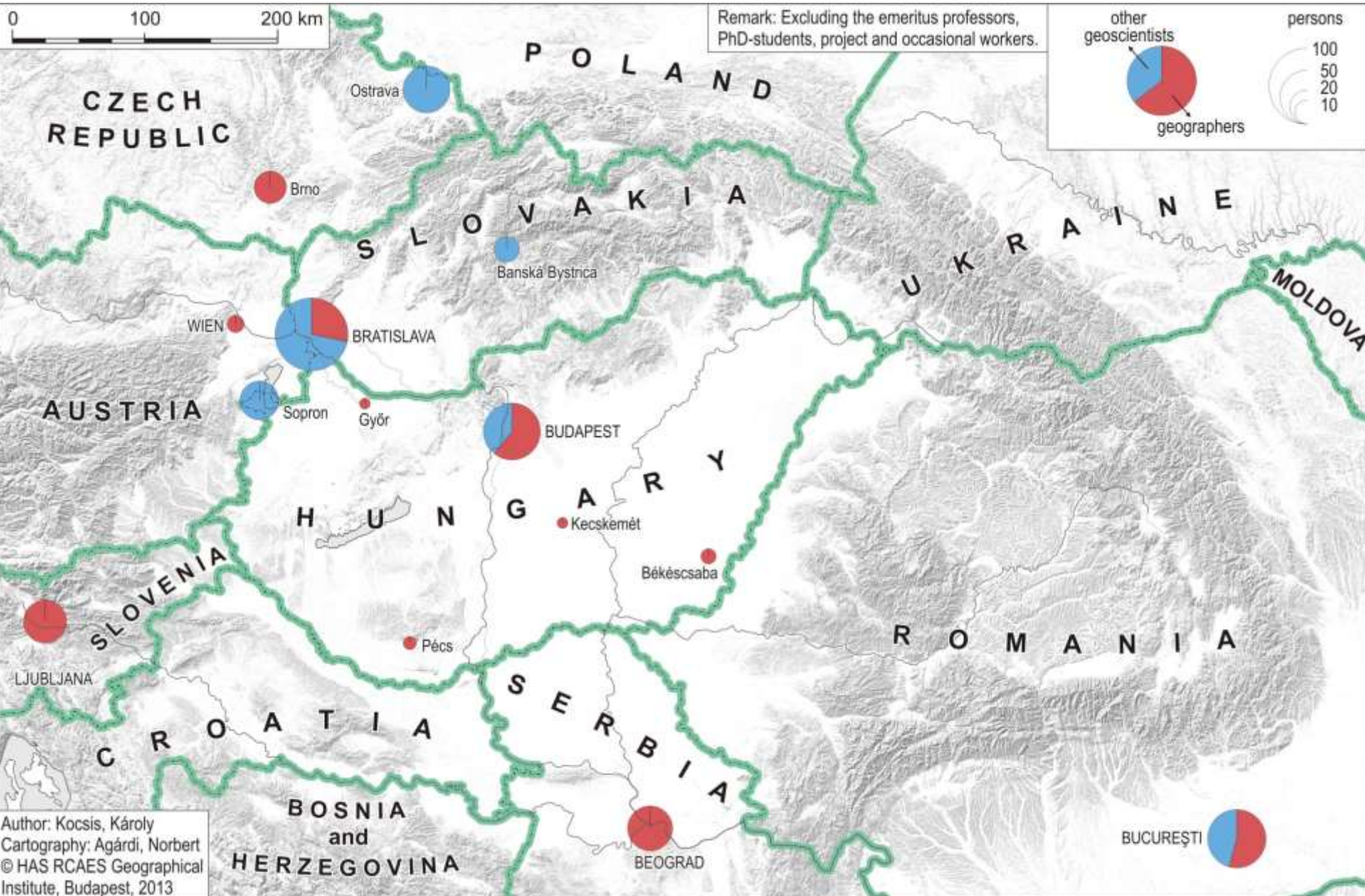
(1810)	(Berlin)	1940	Kolozsvár (H)
	(Göttingen)	1945	Kolozsvár (RO)
	(Paris)	1948	Pécs (H)
1851	Bécsi Egyetem (A)	1949	Eger (H)
1870	Budapesti Egyetem (A-H)	1952	Eperjes (CZ / Sk)
1874	Kolozsvár (A-H)	1953	Olomouc (CZ)
1876	Czernowitz (A-H)	1954	Besztercebánya (CZ / Sk)
1882	Lemberg (A-H)	1959	Nyitra (CZ / Sk)
1883	Zágráb (A-H / Hr)	1861	Maribor (YU / Slo)
1893	Belgrád (SRB)	1961	Újvidék (YU / Srb)
1898	Bécsi Közgazdasági Egyetem (A-H)	1962	Nyíregyháza (H)
1900	Bukarest (RO)	1964	Nagyvárad (RO)
1914	Debrecen (A-H)	1984	Szombathely (H)
1918	Pozsony A-H)	1990	Temesvár (RO)
1919	Pozsony (CZ / Sk)	1993	Miskolc (H)
1919	Kolozsvár (RO)	1998	Kassa (SK)
1919	Ljubljana (YU / Slo)	2002	Rózsahegy (SK)
1921	Szeged (H)	2005	Ungvár (UA)

Geoscientists in the Carpatho-Pannonian Area (2013)

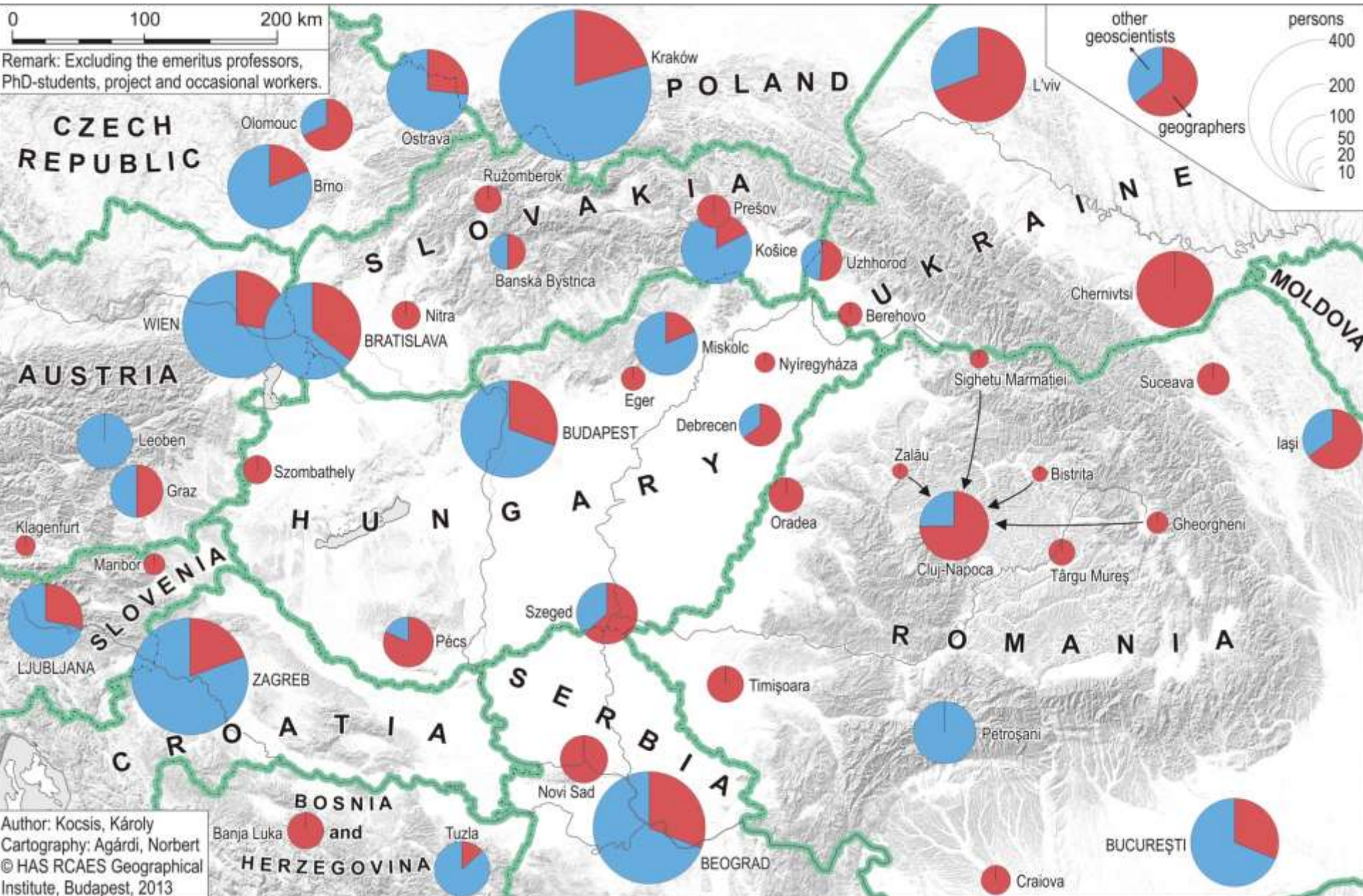

Author: Kocsis, Károly
 Cartography: Agárdi, Norbert
 © HAS RCAES Geographical Institute, Budapest, 2013

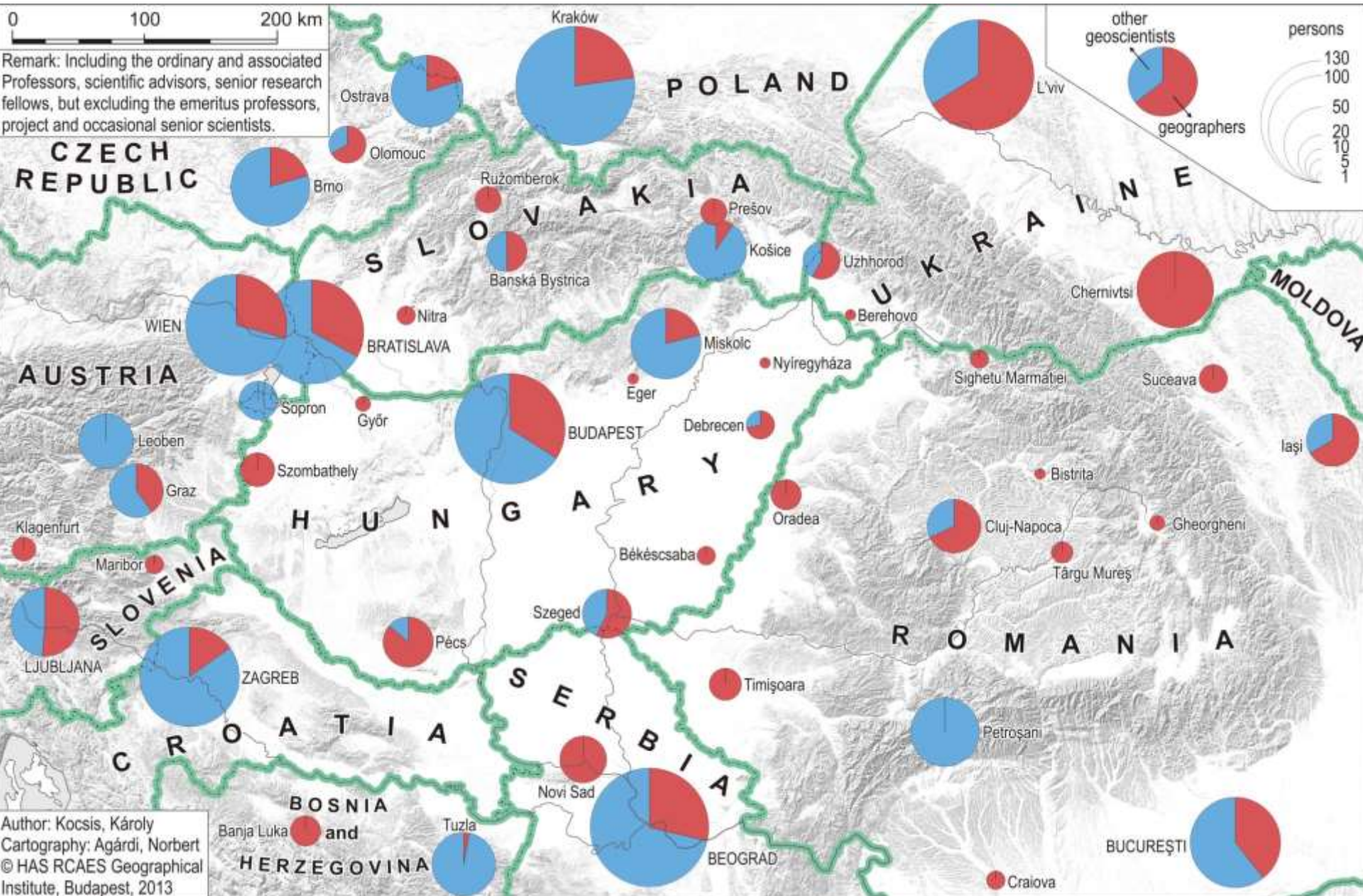
Geoscientists of the Research Institutes in the Carpatho-Pannonian Area (2013)

Geoscientists of the Universities in the Carpatho-Pannonian Area (2013)

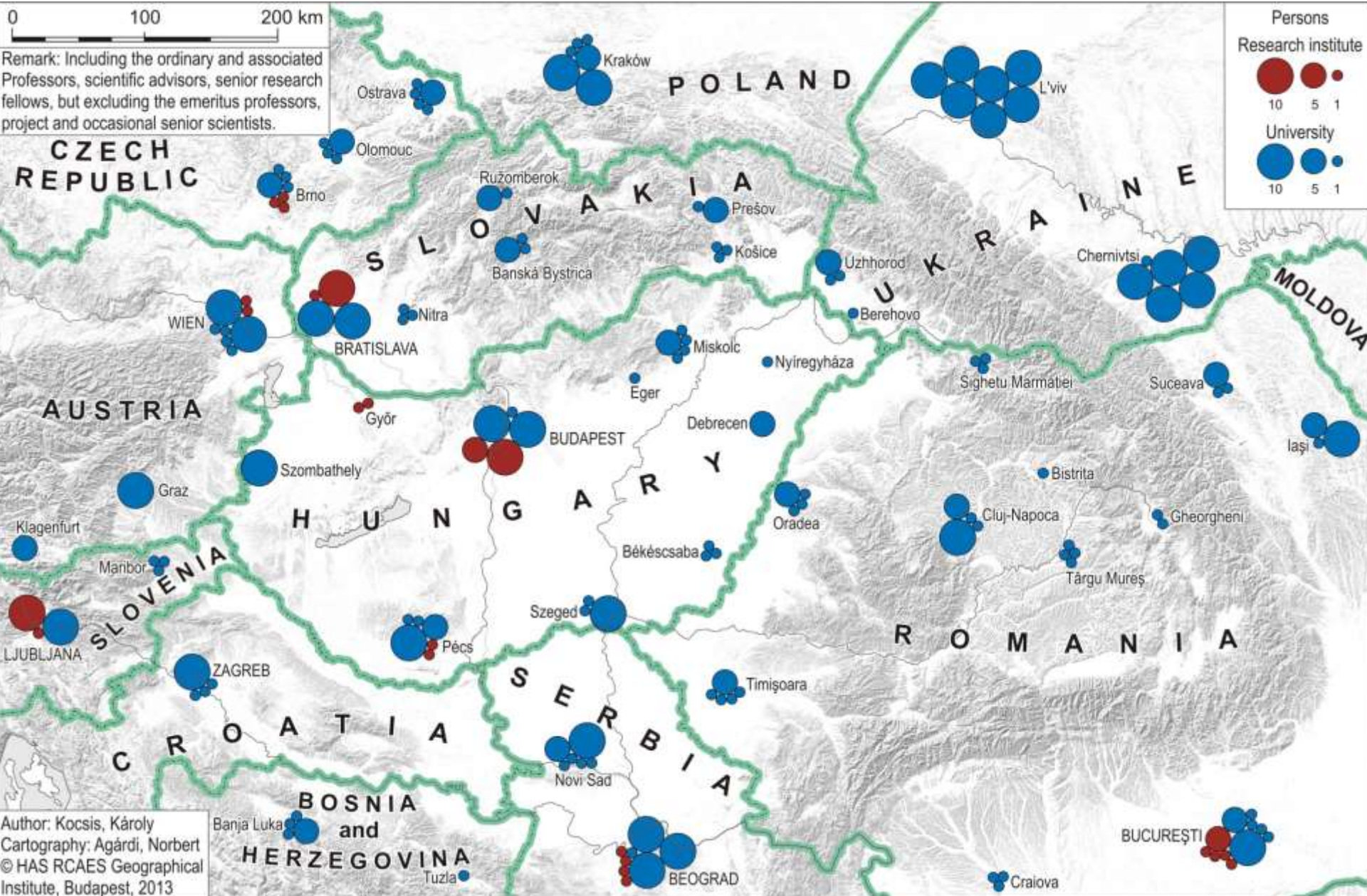

Chief Geoscientists in the Carpatho-Pannonian Area (2013)

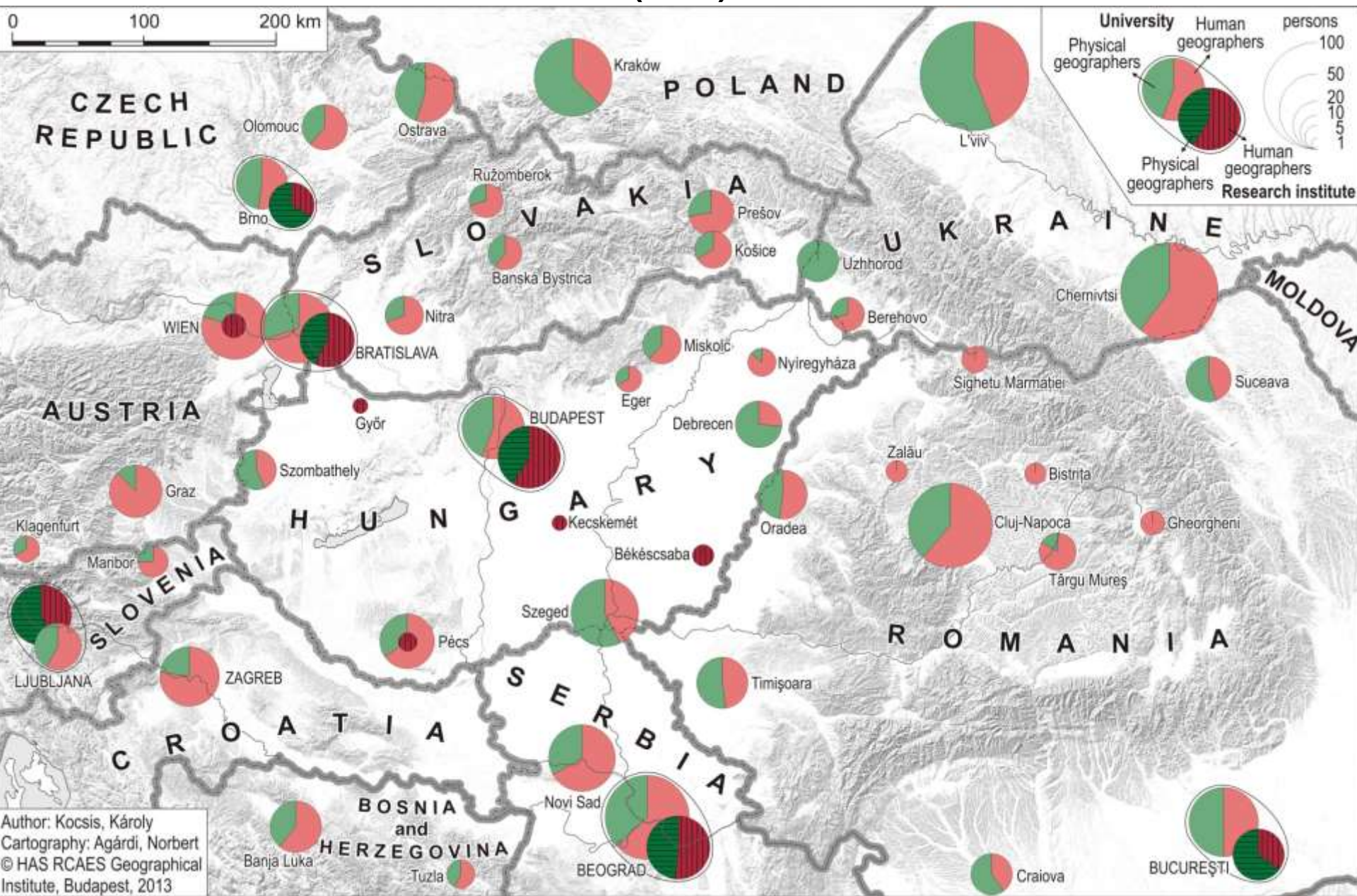

Author: Kocsis, Károly
 Cartography: Agárdi, Norbert
 © HAS RCAES Geographical
 Institute, Budapest, 2013

Chief Researchers and Educators of Geography in the Carpatho-Pannonian Area (2013)

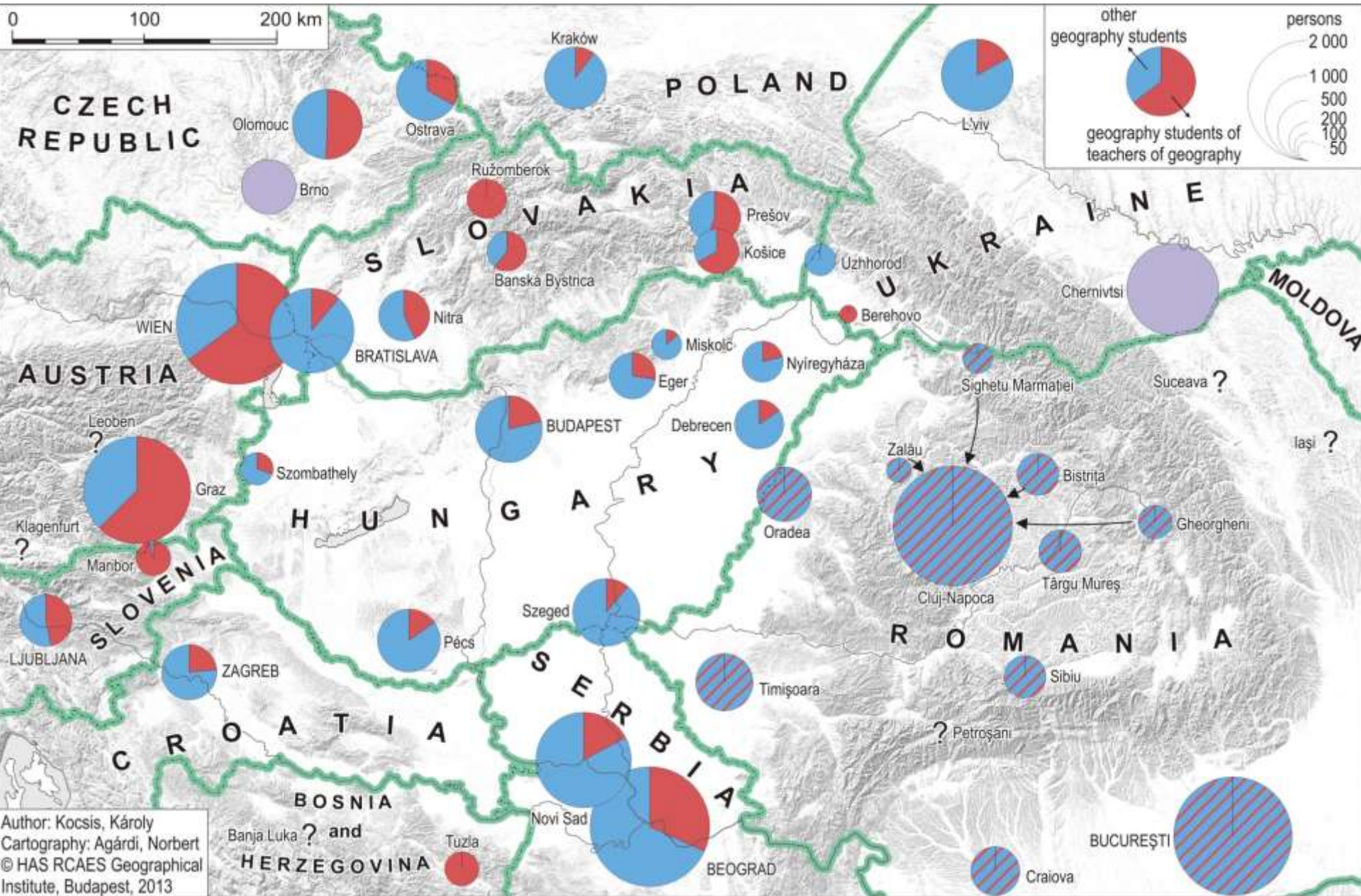

Human and Physical Geographers in the Carpatho-Pannonian Area (2013)

Kocsis Károly: Adalékok a geográfia jelen helyzetének megítéléséhez a Kárpát-Pannon-térség országaiban, VII. Magyar Földrajzi Konferencia, Miskolc-Lillafüred, 2014. szeptember 2-4.

Geography Students at the Universities in the Carpatho-Pannonian Area (2013)

Geográfus és földrajztanár szakos hallgatók a Kárpát-Pannon-térség egyes országaiban (2013/2014. tanév, 1. félév)

	Geográfus és földrajztanár szakos hallgatók becsült száma	10.000 lakosra jutó geográfus és földrajztanár szakos hallgatók száma
Szerbia	4,000	5.6
Szlovákia	2,500	4.6
Románia	8,500	4.2
Magyarország	3,000	3.0
Szlovénia	600	2.9
Horvátország	500	1.2

Quo vadis geographia (hungarica)?

A jövő feladatai

Közoktatás

Felsőoktatás (BSc-MSc-PhD)

Kutatás (alap- és alkalmazott kutatás)

Human resource management

(tudományos utánpótlás)

Közélet

A média „földrajz képe”

A társadalom és politika „földrajz képe”

A tudomány és MTA „földrajz képe”

Érdekvényesítő képesség

Nemzetközi kapcsolatok